

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 23. mai 2016
(OR. en)

9111/16

COAFR 138
RELEX 412
ACP 71
DEVGEN 96
ASIM 76
JAI 397
COPS 154
MAMA 82
COWEB 43

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 23. mai 2016

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 8933/16, 9242/16

Teema: Rände välisaspektid

– Nõukogu järeldused (23. mai 2016)

Delegatsioonidele edastatakse lisas 23. mail 2016 toimunud nõukogu 3466. istungil vastu võetud nõukogu järeldused rände välisaspektide kohta.

Nõukogu järeldused rände välisaspektide kohta

1. Nõukogu rõhutab vajadust veelgi tugevdada tööd rändepoliitika välismõõtmega ning kinnitab taas oma pühendumust terviklikule ja geograafiliselt tasakaalustatud lähenemisviisile rände suhtes, tuginedes Euroopa rände tegevuskavale, Euroopa Ülemkogu järeldustele ja nõukogu 12. oktoobri 2015. aasta ja 12. mai 2016. aasta järeldustele ning austades täielikult rahvusvahelist õigust ja inimõigusi. Nõukogu tuletab meelde ELi ja selle liikmesriikide võetud meetmeid, et lõimida ränne alalise ja struktuurilise komponendina ELi välispoliitikasse. Samal ajal, kui kokkulepitud meetmete rakendamine peaks olema ELi lähenemisviisi keskmes, tervitab nõukogu liikmesriikide üleskutseid ja algatusi ühiselt veelgi tugevdada ELi tegevust kolmandate riikide suunal.
2. Sellega seoses on nõukogu kindel, et tugev, ambitsioonikas ja hästi koordineeritud Euroopa välispoliitika annab ELile peamised vahendid praeguste ja tulevaste rändealaste väljakutsete tõhusaks käsitlemiseks. Selleks on vaja tulemuslikult kasutada kõiki asjakohaseid ELi vahendeid ja instrumente, samuti on vaja seda piisavalt rahastada.

3. Pidades silmas Euroopa Ülemkogu juuni kohtumist, rõhutab nõukogu ELi ühise lähenemisviisi tugevdamise kiireloomulist vajadust. Nõukogu toob esile vajaduse kiirendada tööd, mis on seotud Euroopa rände tegevuskava välisaspektide, kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi poolt korraldatavate kõrgetasemeliste dialoogide, komisjoni talituste ja Euroopa välisteenistuse poolt koostatud sihipäraste riigipakettide, Valletta tegevuskava, Vahemere idaosa ja Lääne-Balkani rändeteed käsitletud kõrgetasemelisel konverentsil tehtud deklaratsiooni ning tervitab innovatiivsete ettepanekute esitamist kõikide liikmesriikide poolt, sealhulgas Itaalia poolt esitatud rändekokkuleppe ettepanekut. Nõukogu jätkab samuti tööd Ungari ettepanekuga nn Schengen 2.0 kohta. Lisaks tuleb nõukogu meelde nõukogu 12. mai 2016. aasta järeldusi, mis käsitlevad ELi lähenemisviisi sundümberrasumise ja arengu küsimuses.

4. Märkides ära rändeteemalise kõrgetasemelise dialoogi konstruktiivsed tulemused, kinnitab nõukogu taas, et ELi lisaväärtuse ühendamise liikmesriikide tegevuse ja panustega on hea viis saavutada edu konkreetsete riikidega peetavates dialoogides. Sellest andis tunnistust ka eesistujariigi ja üksikute liikmesriikide otsene tegevus kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi toetamisel, üheskoos komisjoni tehtava tööga. Sellel alusel on väga oluline, et EL ja liikmesriigid veelgi konsolideeriks ja arendaksid edasi seda ühist viisi käsitleda ühiseid väljakutseid ja maksimeerida oma kollektiivse töö mõju. Sellega seoses peab koostööd kolmandate riikidega tihedalt koordineerima. Nõukogu teeb saavutatud edust korrapäraselt kokkuvõtteid.

5. Nõukogu jätkab kõrgetasemeliste dialoogide raames ning tulemuste saamiseks stiimulipakette kasutades sihipäraste riigipakettidega tehtava ühise töö toetamist, eelkõige mitme peamise partnerriigi puhul Aafrikas ja Aasias. Riigipakettides tuleks selgelt täpsustada ELi ja selle liikmesriikide ning partnerite vastastikused kohustused.

Nõukogu tuleb meelde, et rändealase välistegevuse toetamiseks on oluline edendada ELi ja liikmesriikide välistegevuse rahastamisvahendite sidusat ümberkorraldamist, muu hulgas ühise kavandamise ja ühendavate vahendite kaudu.

6. Nõukogu kordab, et oluline on rakendada täielikult Valletta tegevuskava, ning tuleb meelde Vallettas sõlmitud kokkulepet saavutada tulemusi tegevuskava kõigi viie samba ja kõigi kolme piirkonna (Põhja-Aafrika, Saheli ja Tšaadi järve piirkond, Aafrika Sarv) puhul. Nõukogu tervitab Aafrika jaoks mõeldud hädaolukorra usaldusfondist rahastatavate 751 miljoni euro väärtuses projektide kiiret heakskiitmist ning rõhutab vajadust tagada usaldusfondi tasakaalustatud ja terviklik rakendamine kooskõlas tõhususe, partnerluse ja täiendavuse põhimõtetega ning ELi huviga saavutada parem koostöö tagasisaatmise ja tagasivõtmise valdkonnas. Nõukogu jääb ootama töö tugevdamist tihedas partnerluses Aafrika riikidega kooskõlastatud, läbipaistva ja strateegilise poliitilise dialoogi abil (sh Hartumi ja Rabati protsess), eelkõige juunis toimuva ekspertide tasandil ülevaate andmise koosoleku kaudu, kus käsitletakse Valletta tegevuskava rakendamist, ning 2017. aastal toimuva kõrgemate ametnike kohtumise kaudu, ning palub usaldusfondi strateegianõukogul anda täiendavaid strateegilisi juhiseid. Nõukogu jälgib tähelepanelikult Valletta tegevuskava rakendamist ja palub kõrgel esindajal ja komisjonil esitada ühel nõukogu eelseisval istungil aruanne tehtud edusammude kohta.

7. Nõukogu tuleb samuti meelde, kui tähtis on julgeoleku ja arengu vaheline seos ning algatuse „Julgeoleku ja arengu toetamine suutlikkuse suurendamise kaudu“ kiire rakendamine osana lahendusest.

8. Selle tervikliku lähenemisviisi raames on koostöö tagasisaatmise ja tagasivõtmise vormide osas partnerriikidega tehtava laiema ja tasakaalustatud koostöö oluline element. Nõukogu tuleb meelde vajadust rakendada täielikult ja tõhusalt olemasolevaid tagasivõtulepinguid kõikide liikmesriikide suhtes. Nõukogult juba volitused saanud läbirääkimiste ja tagasivõtulepingute üle peetavate läbirääkimiste tempot tuleb tõsta ja need võimalikult kiiresti tihedas koostöös liikmesriikidega lõpule viia. Nõukogu on tihedas koostöös komisjoniga pühendunud tõhustatud ja tulemuslikumale koostööle tagasisaatmise osas peamiste päritolu- ja transiidiriikidega, eelkõige Pakistani, Afganistani ja Bangladeshiga, ja tervitab komisjoni soovitusi anda luba alustada läbirääkimisi ELi ja Nigeeria Vabariigi vahelise tagasivõtulepingu üle. Nõukogu tuleb meelde kõiki Cotonou lepingust tulenevaid asjakohaseid õiguslikke kohustusi AKV riikide suhtes. Sellega seoses võib päritolu- ja transiidiriikidega tehtav koostöö hõlmata ka kaitset vajavate inimeste tuvastamist ning vabatahtlikke toetatud tagasipöördumise programme lõksu jäänud migrantidele.

Nõukogu tuletab meelde vajadust teha rände alal koostööd kõigi kolmandate riikidega, näiteks Iraagiga, kes on olulised olemasolevate ebaseadusliku rände voogude haldamisel.

9. Eespool osutatud dialoogid, missioonid ja vahendid koos peavad tooma kaasa peamiste partnerriikidega tehtava koostöö märgatava paranemise. See lähenemisviis, mis on osa strateegilisest ja operatiivsest kavast ning põhineb konkreetsetel lühiajalistel, keskpika perspektiivi ja pikaajalistel meetmetel, peaks olema Euroopa rände tegevuskava välisaspektide ning Euroopa Ülemkogu juunikuu kohtumise edasiste ettevalmistuste keskne osa.

Nõukogu rõhutab ELi ja Schengeni ala välispiiride haldamise tähtsust.

10. Nõukogu tervitab Vahemere idaosa rändeteega tehtud tööd, et hallata suuri pagulaste ja ebaseadusliku rände voogusid Lääne-Balkani rändeteel, ning rõhutab ELi-Türgi 18. märtsi avalduse rakendamisel tehtud täiendavate otsustavate sammude tähtsust. Jätkuv tihe koostöö Türgiga loodud raamistikus aitab kaotada migrantide ja varjupaigataotlejate stiimulit tulla ELi mööda ebaseaduslikke rändeid, mis seavad ohtu nende elu. Rändevoogude vähenemine peab olema jätkusuutlik. Sellega seoses on aktiivne teabevahetus, koordineerimine ja koostöö ELis ja kolmandate riikidega näidanud oma tõhusust ning seda tuleks jätkata, sh abi andmist rändega seotud üldiste väljakutsetega tegelemiseks. Oluline on jääda valvsaks Vahemere idaosa rändetee suhtes, ning samuti kasutada piirkondlike protsesside raamistikku (Budapesti ja Praha protsess) rändevoogude paremaks juhtimiseks.

Vastavalt vajadusele tuleks kasutada kõiki ELi vahendeid selleks, et võidelda kuritegeliku inimkaubandusega, lõhkuda inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetajate võrgustikud ning tegelda humanitaarkriisiga, taastades rändevoogude ohutu ja nõuetekohase haldamise.

Lisaks kinnitab nõukogu taas oma toetust Jordaaniale, Liibanonile ja Iraagile ning kordab üleskutset viivitamatult eraldada lubatud rahalised vahendid ning viimistleda ELi kokkulepped Jordaania ja Liibanoni kohta, et suurendada mõlemas riigis pagulastele ja vastuvõtivatele kogukondadele antavat toetust.

11. Seoses Vahemere keskosa rändeteega rõhutas nõukogu vajadust kasutada koostöös kolmandate päritolu- ja transiidiriikidega osana ELi piirkondlikust lähenemisviisist rändevoogude juhtimiseks laia valikut kättesaadavaid vahendeid, sealhulgas ÜJKP instrumente. Eelkõige tõstab nõukogu esile tähtsust, mis on partnerluses Liibüa rahvusliku kokkuleppe valitsuse taotlusel ja sellega koostöös tehtaval töö seoses rände haldamise suhtes võetava tervikliku lähenemisviisiga, mis sisaldab võitlust inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetajate ja inimkaubitsejatega, Liibüa rannikuvalve ja mereväe suutlikkuse suurendamist ja väljaõpet, mis on üks kahest täiendavast toetavast ülesandest, mida viib ellu operatsioon EUNAVFOR MED SOPHIA. Sellega seoses jätkub töö operatsiooni EUNAVFOR MED SOPHIA mandaadi muutmiseks ning selle nimel, et näha võimaluse korral ette ÜJKP tsiviilmissioonide, sealhulgas piirihalduse abimissiooni, suurem kohalolu Liibüas lisaks olemasolevatele ELi rahastatavatele suutlikkuse suurendamise projektidele.

Säilitades keskendumise Saheli piirkonnas käimasolevate ÜJKP missioonide ja operatsioonide põhiülesannetele, võib jätkuda töö sellega, kuidas nad saavad anda panuse üldise stabiilsuse ja julgeoleku suurendamiseks ning piirihaldussuutlikkuse parandamiseks piirkonnas.

Vahemere keskosa rändeteega seotud töö lähitulevikus toimub tihedas koostöös ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooniga ning päritolu- ja transiidiriikidega, et tagada kaitse inimestele, kes seda vajavad, inimlikud vastuvõtutingimused lõksu jäänud migrantidele ja ebaseaduslike migrantide tagasisaatmine, sealhulgas vabatahtlik toetatud tagasipöördumine ja taasintegreerimisprojektid, sealhulgas Nigeri osas, tuginedes käimasolevale tööle.

Rändega seotud üldiste väljakutsetega tegelemisel tuleks kaaluda täiendavad võimalusi muu hulgas suutlikkuse suurendamise, piirihaldussuutlikkuse tugevdamise, teabevahetuse ning terrorismi ja organiseeritud kuritegevusega võitlemise osas.

12. Võttes arvesse positiivseid tulemusi, tuletab nõukogu meelde, kuivõrd tähtis on jätkata ja tugevdada koostööd Vahemere lääneosa rändetee kolmandate riikidega, sealhulgas kahe- ja mitmepoolsete algatuste kaudu.

13. Kuigi on tähtis tegelda praeguste rändevoogude kohese ja lühikeses perspektiivis toimuva juhtimisega, kordab nõukogu ka ebaseadusliku rände ja sundümberasumise algpõhjusega tegelemise olulisust, sealhulgas konfliktide ennetamise ja lahendamise teel, et segarändevooge paremini juhtida. Võttes arvesse rändeliikumise keerukaid algpõhjuseid, on väga oluline luua päritolu-, transiidi- ja vastuvõtivate kolmandate riikidega tugevad vastastikusel usaldusel põhinevad partnerlused koos kestva pikaajalise poliitikaga ning kasutada täiel määral ära olemasolevaid protsesse ja programme. Nõukogu toonitab kolmandates riikides teabe- ja ennetuskampaaniate korraldamise tähtsust ebaseadusliku üle piiri toimetamisega ja inimkaubandusega seotud ohtudest. Nõukogu säilitab äärmise valvsuse seoses võimalike uute ebaseadusliku rände teedega ja kutsub võtma asjakohaseid meetmeid sellega tegelemiseks. Peale selle on vajalik tegelda rändega mitte üksnes kui lühiajalise nähtusega, vaid võtta seda kui pikaajalist väljakutset ja võimalust.

14. Nõukogu tuletab meelde, et maailm seisab silmitsi suurima teise maailmasõja järgse sundümberasumise lainega, kus maailmas on enam kui 60 miljonit pagulast ja riigisisest põgenikku. Segarändevoogude juhtimine ei ole üksnes Euroopa, vaid ülemaailmne vastutus, milleks on tarvis võtta ühiseid kohustusi ja leida ühiseid lahendusi. See nõuab päritolu-, transiidi- ja sihtkohariikidelt tõeliste partnerluste loomist, tuginedes suuremale vastastikusele toetamisele ja solidaarsusele, ning õiglast ja tasakaalustatud vastutuse jagamist rahvusvahelisel tasandil. EL jätkab kindlalt rahvusvahelise õiguse, sealhulgas rahvusvahelise humanitaarõiguse, pagulasõiguse, eelkõige mittetagasisaatmise põhimõtte, ja rahvusvahelise inimõiguste alase õiguse austamise propageerimist.

15. Sellega seoses toonitab nõukogu rändeliikumise ja pagulaskriisiga seotud ülemaailmsete sündmuste tähtsust, näiteks ülemaailmne humanitaarabiteemaline tippkohtumine ning kõrgetasemelised sündmused, mis toimuvad ÜRO Peaassamblee raames 2016. aasta septembris. Nendel üritustel on EL ja liikmesriigid valmis tegema aktiivselt tööd selle nimel, et saavutada õiglane ja tasakaalustatud vastutuse jagamine rahvusvahelisel tasandil.